

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐโดยทั่วไปแล้วทางเลือกในการรับการรักษาโรคต่าง ๆ นั้นมีมากมายหลากหลายวิธี และวิธีการรักษาอีกวิธีที่น่าสนใจก็คือการเลือกรักษาด้วยศาสตร์ทางการแพทย์ทางเลือกแขนงหนึ่งนั่นก็คือการรักษากับแพทย์แผนไทยประยุกต์ด้วยการใช้ยาสมุนไพรเพื่อการรักษา

กระทรวงสาธารณสุข ชี้คนเอเชียป่วยด้วยโรคเบาหวานมากถึง 4 ใน 5 ของผู้ป่วยทั่วโลก ส่วนคนไทยมีผู้ป่วยเบาหวาน 3 ล้านคนเศษ เสียชีวิตวันละ 21 คน และป้องกันด้วย 3อ. (อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์) 2ส. (งดสูบบุหรี่ ลดดื่มสุรา) ก่อนโรคนี้อาจเป็นภาระของครอบครัว ชุมชน และประเทศ นายแพทย์ประดิษฐ สินธวณรงค์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ห่วงใยประชาชนที่บริโภคอาหารและใช้ชีวิตประจำวันไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ประชากรโลกตายจากโรคเรื้อรังมากถึงร้อยละ 60 จากจำนวนการตายของประชากรโลกทั้งหมดประมาณ 58 ล้านคน ในปี 2548 โดยเฉพาะจาก 5 โรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็ง โรคเหล่านี้เป็นโรคที่ผู้ป่วยสร้างขึ้นเอง แม้จะเป็นโรคนี้อาจป้องกันได้แต่ต้นขบวนการของโรคเรื้อรังกลับเข้าขั้นวิกฤต และโรคที่ชาวเอเชียเป็นกันมากคือ โรคเบาหวาน ในปี 2554 พบผู้ป่วยโรคเบาหวานทั่วโลก 374 ล้านคน และคาดการณ์ว่าจะมีผู้ป่วยเบาหวานที่มีอายุระหว่าง 20-79 ปี ทั่วโลก 285 ล้านคน ในปี 2553 และจะเพิ่มขึ้นเป็น 438 ล้านคน ในอีก 20 ปีข้างหน้า ในจำนวนนี้ 4 ใน 5 เป็นชาวเอเชีย โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คาดว่าจะเพิ่มจาก 58.7 ล้านคน เป็น 101 ล้านคน ในปี 2573(กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และข่าว สำนักงานเลขาธิการกรม ควบคุมโรค 20/6/56)

สำหรับในประเทศไทย ช่วงปี 2551-2552 ความชุกของโรคเบาหวานร้อยละ 6.9 (3.5 ล้านคน) ความชุกในผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย แต่มีถึง 1.1 ล้านคน ไม่ทราบว่าตนเองป่วย และไม่สามารถควบคุมได้ 1.7 ล้านคน และคาดการณ์ว่าในปี 2568 จะพบผู้ป่วยถึง 4.7 ล้านคน เสียชีวิตเฉลี่ยปีละ 52,800 คน ผู้ป่วยเบาหวานเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจและสมองสูงถึง 2-4 เท่า เมื่อเทียบกับคนปกติ และมากกว่าครึ่งพบความผิดปกติของปลายระบบประสาท และเสื่อมสมรรถภาพทางเพศในผู้ชายสาเหตุจากโรคเบาหวาน ในปี 2553 พบว่า มีผู้เสียชีวิตจากโรคเบาหวาน ทั้งหมด 6,855 คน หรือวันละ 19 คน คิดเป็นอัตราตายด้วยโรคเบาหวาน เท่ากับ 10.8 ต่อแสนประชากร และมีผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 607,828 ครั้ง คิดเป็นอัตราป่วยในด้วยโรคเบาหวาน เท่ากับ 954.2 ต่อแสนประชากร จากข้อมูลสถานการณ์โรคเบาหวานของประเทศไทย ภายในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี 2544-2553 พบว่า อัตราการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยโรคเบาหวานเพิ่มขึ้น 4 เท่า และปี 2554 มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเบาหวาน 21 คนต่อวัน หากไม่มีการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ คาดว่าจำนวนผู้เสียชีวิตจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ในระยะเวลา 26ปีข้างหน้า(กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และข่าว สำนักงานเลขาธิการกรม ควบคุมโรค 20/6/56)

เบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุขของโลก เป็นภัยคุกคามที่ลุกลามอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมาก จากข้อมูลสมาพันธ์เบาหวานนานาชาติ (International Diabetes Federation : IDF) ได้รายงานว่าเป็นปัจจุบันทั่วโลกมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเบาหวาน 4 ล้านคนต่อปี เฉลี่ย 8 วินาทีต่อ 1 คน สำหรับผู้เป็นเบาหวานพบมากกว่า 300 ล้านคนและพบว่าคนที่อยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางมีโอกาสเป็นเบาหวานเร็วกว่าคนที่อยู่ในประเทศที่มีรายได้สูง 10-20 ปี โดยพบมากขึ้นในวัยทำงาน(บุชรี อาบสุวรรณ และนิตยา พันธุเวทย์ สำนักโรคไม่ติดต่อ)

ฤๅษีดัดตนเป็นการบริหารร่างกายที่ใช้หลักของการดัดส่วนต่างๆ ของร่างกายเป็นการออกกำลังกายเพื่อยืดเหยียดกล้ามเนื้อข้อต่อในการเคลื่อนไหวทำให้โลหิตไหลเวียนเป็นปกติเป็นท่าที่ไม่โหลดโดนถ้าได้มีการบริหารร่างกายตามแบบฉบับของท่าฤๅษีดัดตนจะทำให้เกิดผลดีต่อระบบการไหลเวียนของเลือดในกล้ามเนื้อที่ถูกดัดอีกทั้งข้อต่อต่างๆที่ถูกดัดจะมีการเคลื่อนไหวได้สะดวกสามารถเพิ่มความอ่อนตัวให้กับผู้สูงอายุได้ นอกจากนี้ท่าฤๅษีดัดตนหลายท่ายังช่วยเพิ่มความสามารถในการทรงตัวได้อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้สึกถึงความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของคนไทยในเรื่องการคิดค้นท่าบริหารร่างกายเพื่อป้องกันโรค

ด้วยอธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พร้อมด้วยผู้อำนวยการสำนักการแพทย์พื้นบ้านไทย นางสาวลัดดาวัลย์ จาดพันธุ์อินทร์ ออกอากาศสดรายการทางสถานีโทรทัศน์ช่องนี้ในประเด็นภูมิปัญญาไทยด้านภัยเบาหวาน ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับพิษผักสมุนไพรรักษาเบาหวานพร้อมทั้งสาธิตเมนูอาหารต้มจืดใบกะเพราเพื่อให้ความรู้กับประชาชนในการดูแลสุขภาพเนื่องในวันเบาหวานโลก(สมชัย นิจพานิช 2555)

การแพทย์แผนไทยประยุกต์เป็นศาสตร์การรักษาที่ใช้องค์ความรู้และทฤษฎีการแพทย์แผนไทย และองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแพทย์แผนปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการตรวจ การวินิจฉัย การรักษา และการดูแลสุขภาพ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้สูงอายุที่มีอาการเจ็บป่วย เกี่ยวกับ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิต การให้บริการทางแพทย์อาจไม่ทั่วถึงเนื่องจากต้องใช้บุคลากรทางการแพทย์จำนวนมาก

สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมผู้สูงอายุ โดยใช้การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในชุมชนของเขตความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สำรวจโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา สาขาวิชาฯ จึงจัดโครงการสร้างเสริมผู้สูงวัยโรคเบาหวาน ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยประยุกต์ใน อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการป้องกันส่งเสริมและดูแลสุขภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติผู้สูงอายุด้านแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาทัศนคติด้านแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพจากผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2556

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อใช้ในงานเกี่ยวกับการบริการจัดการดูแลสุขภาพ
2. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาระบบสุขภาพทางสาธารณสุข

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนคติ หมายถึงแนวทางที่บุคคลแสดงออกทางความคิดเห็น
2. ผู้สูงอายุ หมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปและยังสามารถดูแลตนเองในกิจส่วนตัว